

KJOLSÄCK
“LANGETT & KEDJESTYGN”
från Järbo, Ovansjö socken

Beskrivning av originalet

Kjolsäcken är sydd i mörkblått ylletyg med dekorativa kedjestygn samt applikationer i kläde fastsydda med langettstygn. Fickans överkant är kantad med gulbrunt kläde och kjolsäcken har kantats med sämskskinn. Även baksidan är av sämskskinn. Applikationerna är av röd, gul, blå och grön kläde samt rödbottnad kattun. Originalen saknar krok men har troligen haft en. Det finns ett 5 cm långt band fastsytt bakpå kjolsäcken.

Detta mönster har fått namnet "Langett & Kedjestygn" för stygnen som använts till framstycket. Att mönstret fått ett namn annat än bara "kjolsäck" är för att vi nu har så många mönster till alla dessa fina kjolsäckar från Ovansjö uppe på digidräktsidan att det blir svårt att hålla ordning på alla!

Originalen finns på Järbo hembygdsgård och fler bilder finns på jarbohembygd.se på textilarkivsidan för projektet Digidräkt.

Materialförslag

Tyg:

Mörkblått ylletyg tuskaft/vadmal som underlag till applikationsdelen (broderat framstycke).

Mörkblått ylletyg tuskaft/vadmal till delen ovanför applikationsdelen (övre framstycke).

Bakstycke och kantband runt kjolsäcken i sämskskinn.

Foder till applikationsdelen och bakstycket i oblekt linne.

Applikationer i ylletyg/kläde i rött, gult, blått och grönt.

Gult eller gulbrunt ylletyg till kanten ovanför applikationerna.

Rödbottnad kattun (bomullstyg) till stora applikationen.

Tråd:

Oblekt lintråd för fastsyning av applikationerna.

Rött lingarn för kedjestygnen på applikationsdelen.

Grövre oblekt lintråd för kedjestygn.

Brun lintråd för fastsyning av gul/gulbrun yllekant.

Sömsätt:

Efterstygn, fällstygn, langettstygn och kedjestygn.

Cirka 9 stygn per centimeter med langettstygn.

Cirka 3 stygn per centimeter för kedjestygn.

Övrigt:

Bivax för att vaxa lintråden.

Köp av materialsats:

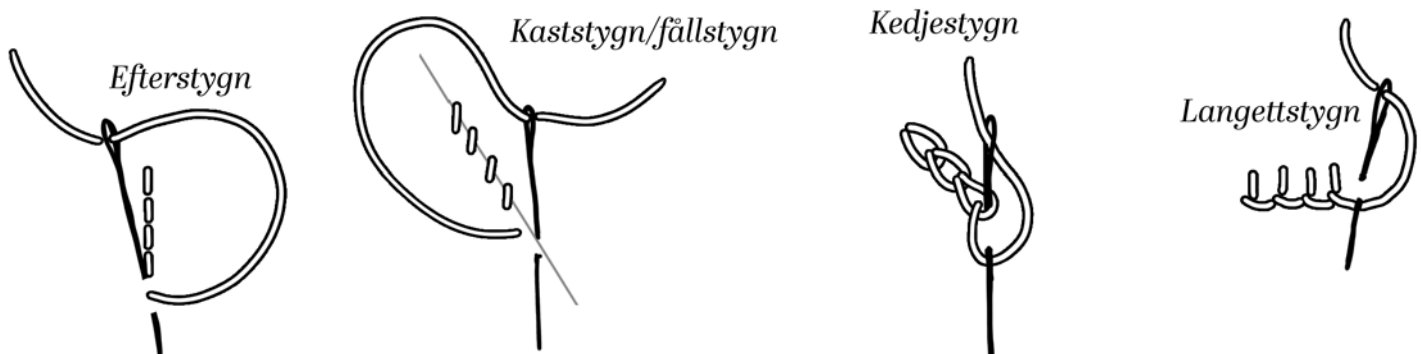
Gunilla Humble - humblegunilla@gmail.com

För beskrivning av stygn läs Ulla Centergran och Kicki Kirvall:
Folkdräkter förr och nu, Tradition och sömnad, LTs förlag.

Sömnadsbeskrivning

1. Läs alla sidorna från början till slut och titta på bilderna innan du börjar.
2. Klipp ut alla mönsterdelar utan sömsmån.
3. Lägg ihop ytteryget av mönsterdelen "*broderat framstycke*" med det tillhörande fodret i linne. Kasta ihop delarna så de håller ihop. Lägg ut applikationerna enligt diagrammet. (Jag rekommenderar att du kastar fast applikationerna grovt innan du börjar sy fast dem med langettstygn. När du har sytt färdigt kan du ta bort kaststygnen.)
4. Sy fast applikationerna med langettstygn. OBS! Du syr genom alla lagren, applikation, blått tyg och linne. Använd lintråd, ca nio stygn per centimeter. Brodera kedjesömmarna med oblekt och röd lintråd.
5. Klipp till kantremsan i gult eller gulbrunt tyg till överkanten på det broderade framstycket. Lägg det räta mot räta på framsidan, sy fast med efterstygn/förstygn ca 5 mm in. Vik rätan uppåt och sy en synlig rad efterstygn med brun lintråd ca 1-2 mm från vikt kant. Vik över tyget till baksidan och sy fast med fällstygn mot linnefodret.
6. Lägg ihop bakstyckets foder i linne med det blåa övre framstycket av ylle. (OBS att framstycket i blått inte går ner hela vägen, utan slutar lite nedanför kanten på applikationsdelen.) Ungefär mitt på baksidan av linne är det blåa tyget fastsytt med grova fällstygn. (två stygn per centimeter) Lägg sedan det hela ovanpå bakstycket av sämskskinn och kasta ihop alla delarna grovt i kanten så de håller ihop.
7. Lägg ihop det broderade framstycket mot bakstycket och kasta fast med grova stygn.
8. Klipp till kantremsan i sämskskinn som ska vara runt hela kanten av kjolsäcken och lägg räta mot räta med framsidan i ytterkant och sy fast med efterstygn 5 mm in. (Skinnet är böjligt och mjukt och följer kanten fint när du syr) Vik över skinnet till baksidan och sy fast med små fällstygn mot baksidans skinn.
9. Väskan saknar krok, men har grov lintråd kvar i en cirkel där troligen en krok har suttit fastsydd. På baksidan i överkant sitter det ett 5 cm långt och 1.2 mm brett hemvävt band, kan ha använts för att sätta fast kjolsäcken.

Beskrivning av Gunilla Humble. Mönstret är omgjort av Madelene Dahlberg, 2023 med några ändringar för att bättre efterlikna originalet och göra det lättare att handskas med mönstret.

Diagram

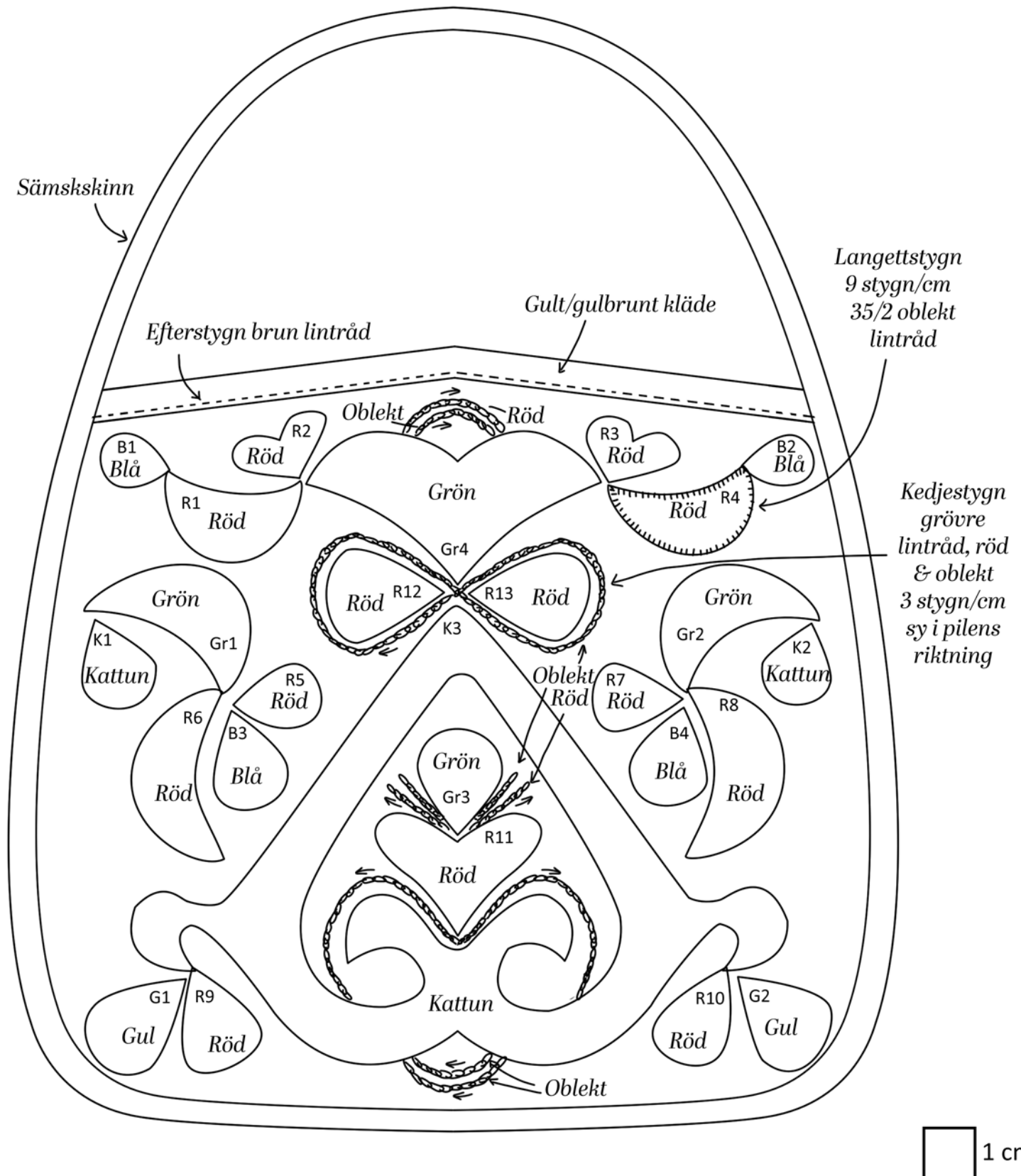
Framsida: Mörkblått ylletyg, tuskast

Baksida: Sämmskinn

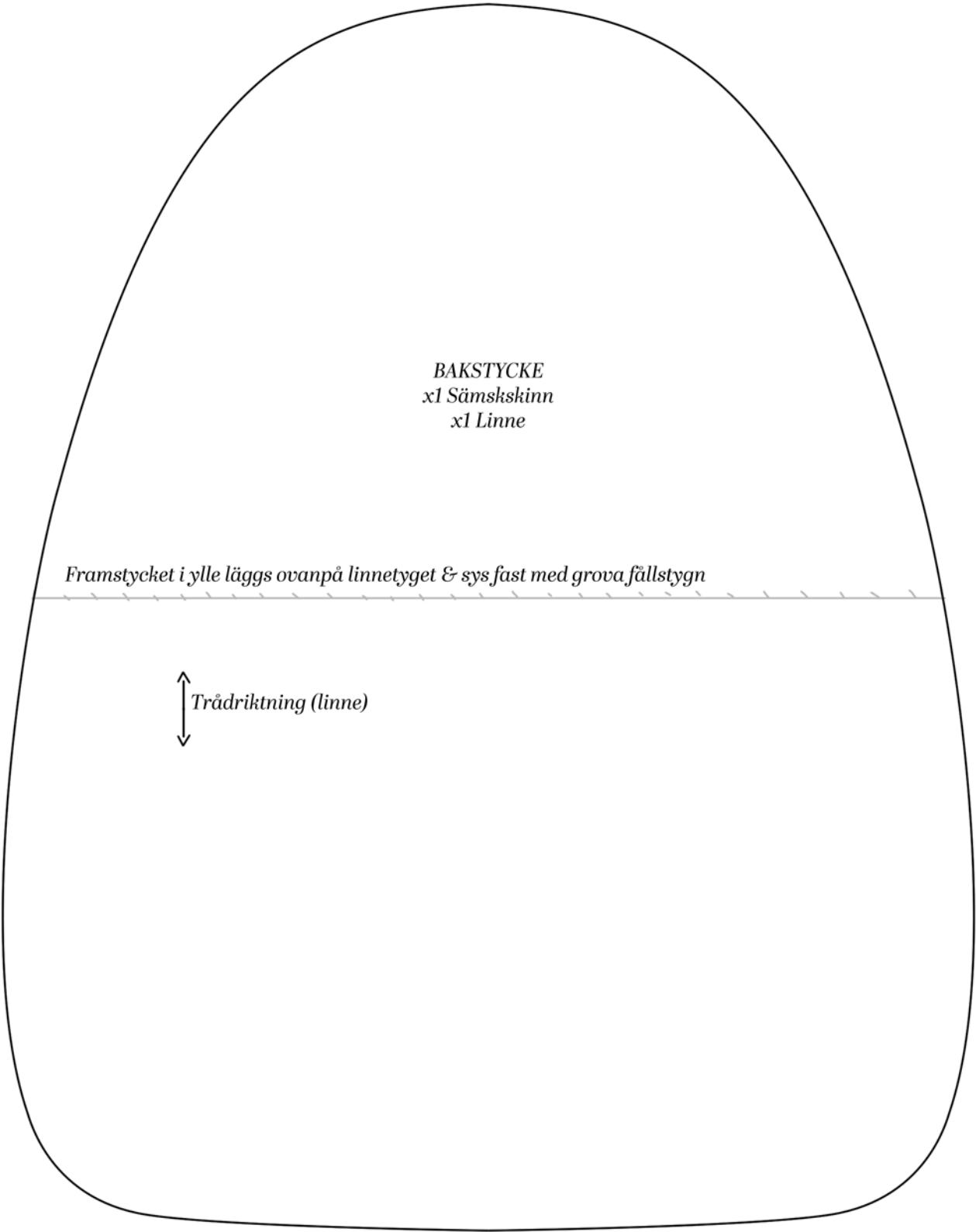
Kantband: Sämskskinn

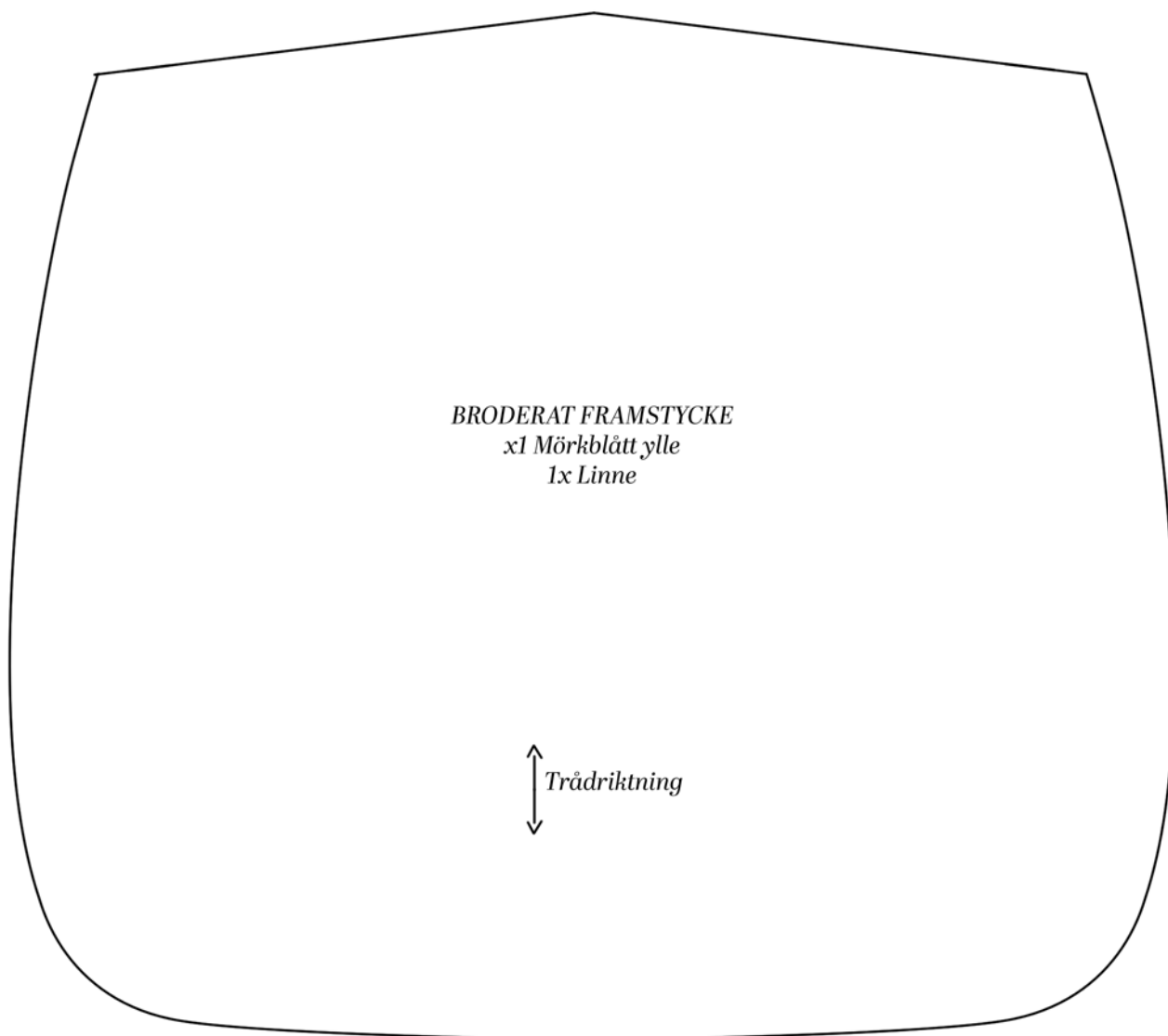
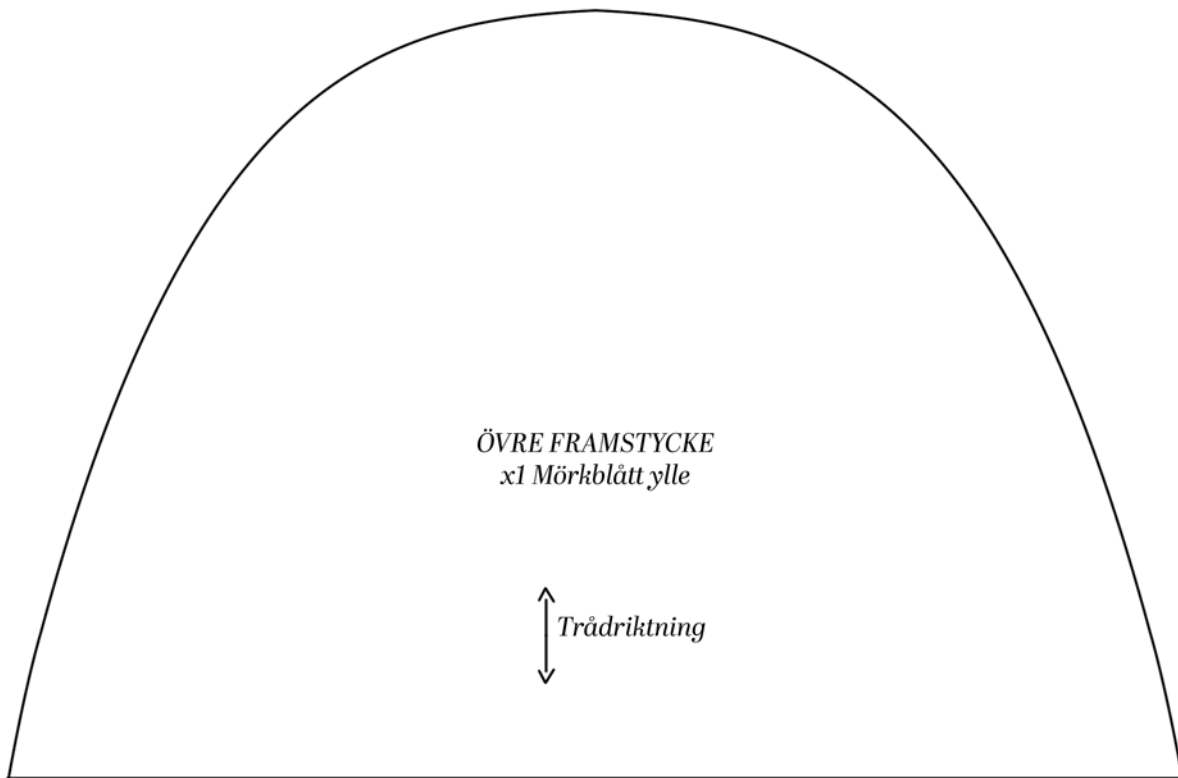
Foder: Linne till både fram & baksida

*Applikationer: Röd, gul, blå & grön kläde
samt rödbottnad kattun (bomull)*

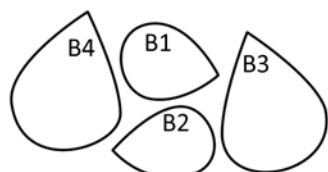
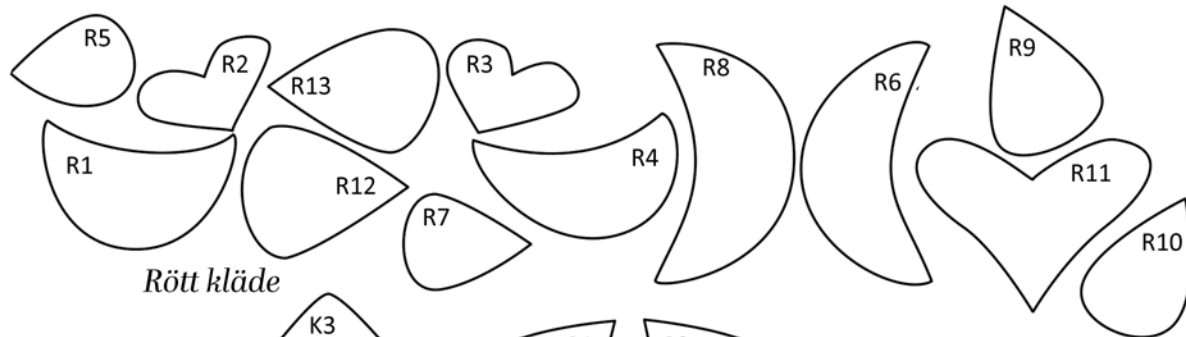

Mönsterdelar

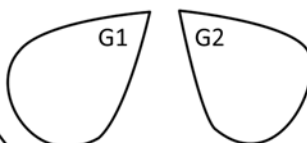

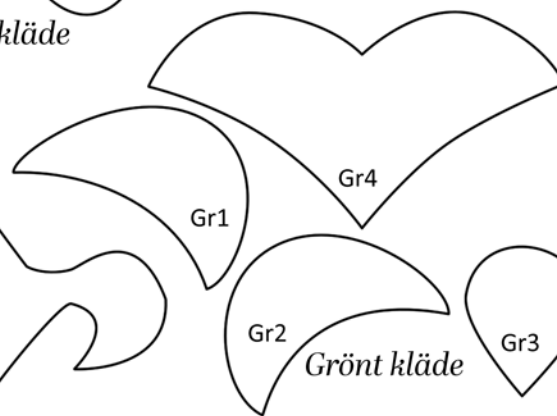
APPLIKATIONER
 Klipp x1 av alla

Blått kläde

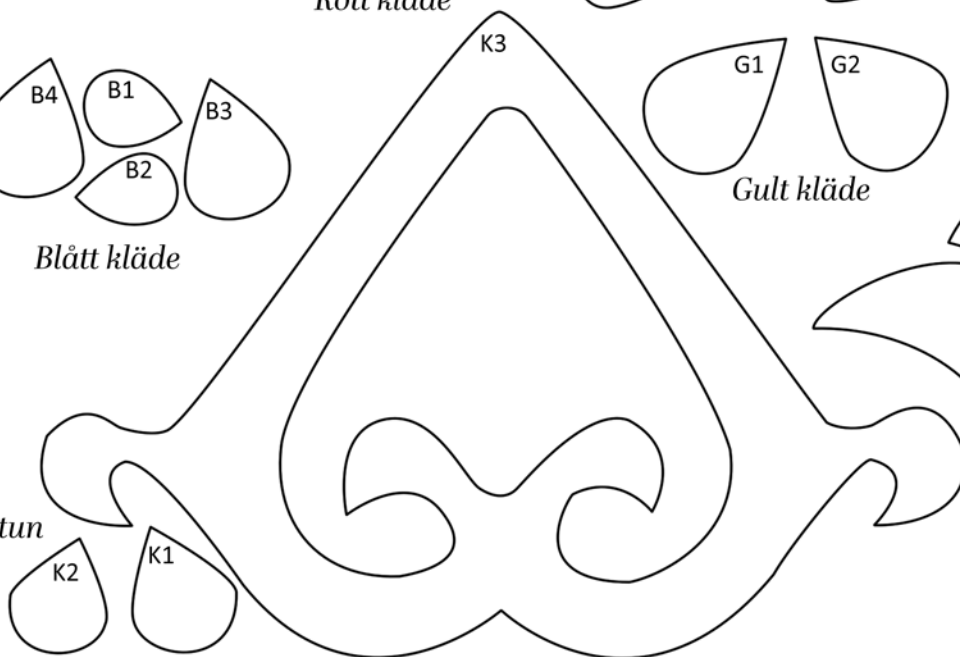

Gult kläde

Grönt kläde

Kattun

Lägg ut bitarna på framstycket enligt bilden

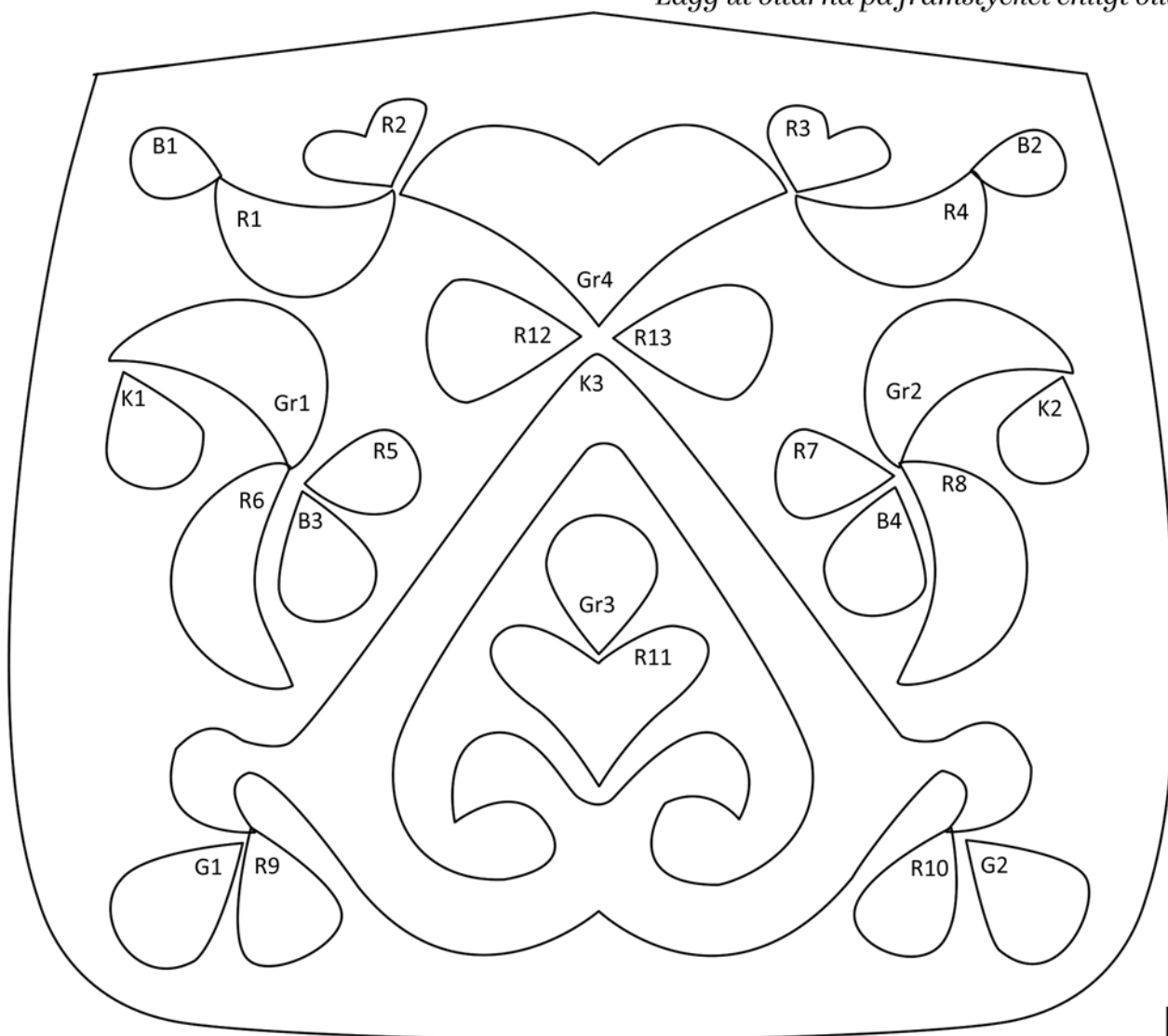

Bild på originalet

